

Diccionari biogràfic dels alcaldes del Vallès Oriental (1901-2000)

169

Ponències
Anuari del
Centre d'Estudis
de Granollers
2002

L'objectiu del treball que es presenta en aquesta nota és l'elaboració d'un diccionari biogràfic de tots els homes i dones que han presidit els consells municipals de la comarca del Vallès Oriental en algun moment del segle XX, com un mitjà per estudiar el poder local des del seu vessant sociològic i polític. En la mesura que el seu plantejament és exhaustiu (no només una selecció en funció d'un o altre criteri), això significa que inclourà notes biogràfiques d'aproximadament un miler de persones.

L'abast d'aquest projecte fa imprescindible la col·laboració de moltes persones durant un període de temps prolongat: es començà a endegar l'any 1997 des de l'Àrea d'Història Contemporània del Museu de Granollers en el marc d'un estudi exhaustiu sobre la vida política a Granollers i al Vallès Oriental,¹ i actualment ja compta amb més d'una cinquantena de col·laboradors que hi participen.

Un projecte de treball com aquest té interès per molts motius. En primer lloc, perquè permet recopilar una gran quantitat d'informació (arxivística, bibliogràfica, memòria oral) a través de la participació de molts col·laboradors. En segon lloc, perquè la interrelació de la informació aplegada permetrà identificar la base social del poder local al llarg de tot el segle i també la individualització dels diferents períodes polítics: la Restauració (1901-1931), la Segona República i la Guerra Civil (1931-1939), el Franquisme (1939-1975), la Democràcia (1975-2000). En darrer terme, perquè constituirà una eina de consulta formidable i, al mateix temps, una aportació al coneixement de la història del Vallès Oriental durant el segle XX i especialment als seus homes i dones que van tenir-hi responsabilitats públiques i, per tant, que van tenir una participació destacada en la vida local.

¹ Vegeu Jordi Planas, «Cent anys de vida política a Granollers i al Vallès Oriental», *Ponències. Anuari del Centre d'Estudis de Granollers* 1997, Granollers, 1998, pàg. 107-110.

Cal afegir que un treball d'aquestes característiques, amb un caràcter exhaustiu i referit a tota una comarca, compta amb pocs precedents. Els treballs publicats que poden servir de model acostumen a ser més delimitats cronològicament, temàticament o bé geogràficament.² En aquest sentit, doncs, aquest treball també constitueix una aportació metodològica. S'han elaborat unes fitxes individuals en les quals es demana de cada alcalde: el sector econòmic i/o l'activitat professional que va desenvolupar, el partit o els partits polítics als quals va pertànyer, els càrrecs públics i polítics que va exercir (amb especial interès per la seva activitat al capdavant de l'ajuntament), les associacions (econòmiques, culturals, recreatives, etc.) en les quals va participar, les relacions de parentiu i altres dades biogràfiques que puguin ser d'interès.³

Aquesta informació s'obté de fonts arxivístiques, del buidat de premsa i de bibliografia així com també de memòria oral, amb el concurs de molts col·laboradors de tota la comarca, que es constitueixen com a autors del treball. La direcció del projecte és a càrrec de Jordi Planas, que supervisa personalment la redacció de les notes biogràfiques i coordina el conjunt del treball, amb la col·laboració de Francesc Sánchez i Núria Maynou.

El projecte compta amb el suport del Museu de Granollers, la institució en la qual va néixer, del Consell Comarcal del Vallès Oriental i compta també amb un ajut del Centre d'Història Contemporània de Catalunya (Generalitat de Catalunya).

L'objectiu final és l'edició del *Diccionari biogràfic dels alcaldes del Vallès Oriental (1901-2000)* dintre de la col·lecció *Treballs del MDG*, que inclourà il·lustracions, per donar a conèixer el material fotogràfic (moltes vegades inèdit) que s'ha pogut recopilar durant el procés d'elaboració del treball. Degudament seleccionades, aquestes fotografies constituïran un complement a la informació escrita i també una aportació documental.

² Per exemple, una aportació no exhaustiva de caràcter local: Maria Antònia Bisbal i Maria Teresa Miret: *Diccionari Biogràfic d'Igualadins*, Fundació Salvador Vives i Casajuana, Barcelona, 1986; amb una delimitació temàtica: Josep M. Ollé Romeu (dir.): *Homes del catalanisme. Bases de Manresa*. *Diccionari biogràfic*, Rafael Dalmau, Barcelona, 1995 i Maria Teresa Martínez de Sas i Pelai Pagès (coord.): *Diccionari biogràfic del moviment obrer als Països Catalans*, Edicions de la Universitat de Barcelona i Publicacions de l'Abadia de Montserrat, Barcelona, 2000.

³ Vegeu els annexos.

Actualment la redacció de les notes biogràfiques està molt avançada i s'ha començat la recopilació de material fotogràfic que l'acompanyarà. Abans de l'edició del llibre, es donarà una primera difusió del treball per mitjà d'Internet amb dos objectius: començar a possibilitar-ne l'ús com a eina de consulta en la mesura que la redacció de notes biogràfiques es vagi completant per a cada municipi i, al mateix temps, permetre l'addició d'informació i la revisió de dades abans de la seva publicació en format de llibre.

Des d'aquí volem animar-vos a consultar aquest treball en procés de realització a la pàgina web del Museu de Granollers (www.museugranollers.org) i també a fer-nos arribar qualsevol informació que pugui completar o bé rectificar les nostres dades. La voluntat és que l'elaboració d'aquest diccionari biogràfic sigui el màxim de participativa.

Jordi Planas i Maresma
Historiador

ANNEX 1. MODEL DE FITXA:

NOM= cognoms, nom

NAIXEMENT= localitat, municipi, comarca, any.

MORT= localitat, municipi, comarca, any.

RESIDÈNCIA= localitat, municipi (durant el període de govern municipal) i data en què s'estableix definitivament.

CÀRRECS= càrrecs públics (polítics o administratius, p. ex.: alcalde, regidor, diputat, jutge de pau, secretari municipal, etc.) amb les dates al màxim de precises i activitats més destacables durant el període d'exercici.

PROFESSIÓ= formació acadèmica, activitats professionals i econòmiques (p. ex.: advocat, hisendat, fabricant, pagès, menestral, obrer industrial, etc.).

ASSOCIACIONS= activitats dintre d'associacions econòmiques, culturals, recreatives, etc. i també periòdics en què col·laborà.

PARENTIU= vincles familiars destacables (per exemple, és interessant saber si avantpassats o descendents foren també alcaldes de la localitat).

POLÍTICA= activitats polítiques i afiliació a partits

OBSERVACIONS= informacions suplementàries a les incloses en els camps anteriors. Cal explicitar en aquest camp les informacions dubtoses o difícils de contrastar, problemes de documentació, etc.

IL·LUSTRACIONS= referències de totes les possibles il·lustracions (especialment fotografies) relacionades amb el personatge i d'interès per ser publicades.

BIBLIOGRAFIA= referències bibliogràfiques que continguin informació sobre el personatge (incloure pàgines, si s'escau).

FONTS= referències de les fonts arxivístiques consultades (p. ex: actes municipals, padrons d'habitants, amilaraments, matrícula industrial o altres fonts de caràcter fiscal, etc.), de la premsa d'època que continguin informació sobre el personatge i de les fonts de memòria oral (degudament contrastades).

REDACTOR= nom de l'autor/-a (o dels autors/-res) de la nota biogràfica.

ANNEX 2. EXEMPLE DE FITXA:

NOM= Sarroca Sanz, Antoni

NAIXEMENT= Tamarit de Llitera, Osca, 1861

MORT= Granollers, Vallès Oriental, 1923

RESIDÈNCIA= Granollers

CÀRRECS= Alcalde de Granollers (1.7.1909-1.1.1910). Elegit regidor de Granollers per primera vegada l'any 1906, fou alcalde durant els fets de la Setmana Tràgica, i és remarcable el fet que, mentre durà la revolta, envià diàriament notícies del que succeïa a la vila a Barcelona. En la nota necrològica que li dedicà *La Gralla* destacà «la seva honradesa i rectitud, que el salvaren sempre -i això és plaent fer-ho constar- de la seva maledicència política, tant afanyosa de jugar amb l'honorabilitat dels qui ocupen càrrecs públics. Mai, en cap de les moltes fulles periodístiques locals, escrites amb el sol objecte de tirar-se en cara els uns i els altres, petites o grosses faltes polítiques, comeses en l'administració dels béns del comú, mai, diem, havia sonat per a res el nom del senyor Sarroca, exalcalde». I també feia constar «les seves dots d'honradesa sense màcula» en el càrrec de caixer municipal i administrador de l'hospital que exercí fins a la seva mort.

PROFESSION= Propietari: fill d'una família pagesa de Tamarit de Llitera, va venir jove a Catalunya per treballar al costat del seu oncle, que era secretari de l'Ajuntament de l'Ametlla del Vallès. A partir del seu matrimoni amb Concepció Vergés, afillada i hereva del gran terratinent de l'Ametlla Josep Plantada i Vidal (+1898), va guanyar una posició social acomodada i, tot residint a Granollers, va efectuar compres de terres a l'Aragó: «Sovint, molt sovint, ens enteravem que era fora de Granollers i, ja se sabia, que era a la seva terra» (*La Gralla*, 23.9.1923).

ASSOCIACIONS= Membre del Centre Catòlic de Granollers. Membre de la Junta de la Cambra Agrícola del Vallès (1909-1911). Membre de la Junta del Patronat de la sucursal a Granollers de la Caixa de Pensions (1912).

PARENTIU=

POLÍTICA=

OBSERVACIONS=

IL·LUSTRACIONS=

BIBLIOGRAFIA= Jordi Planas (1991): «La Setmana Tràgica a Granollers», *Laura*, núm. 2.

FONTS= *La Gralla*, Any III, 120, 23.9.1923.

Memòria oral: Carme Sarroca i Vergés.

REDACTOR= Jordi Planas (JPM)

ANNEX 3. EXEMPLE DE NOTA BIOGRÀFICA:**SARROCA I SANZ, ANTONI** (Tamarit de Llitera, Osca, 1861- Granollers, 1923)

Propietari. Fill d'una família pagesa de Tamarit de Llitera, a la Franja de Ponent, va venir de jove a Catalunya per treballar al costat del seu oncle, que era secretari de l'Ajuntament de l'Ametlla del Vallès. A partir del seu matrimoni amb Concepció Vergés, afillada i hereva del gran terratinent de l'Ametlla Josep Plantada i Vidal (+ 1898), va guanyar una posició social acomodada i, tot residint a Granollers, va efectuar compres de terres a l'Aragó: «Sovint, molt sovint, ens enteràvem que era fora de Granollers —deia *La Gralla*— i, ja se sabia, que era a la seva terra». Fou membre del Centre Catòlic, de la Cambra Agrícola del Vallès (membre de la seva junta: 1909-1911), i també de la junta del Patronat de la Sucursal a Granollers de la Caixa de Pensions (1912). Elegit regidor de Granollers per primera vegada l'any 1906, fou alcalde durant la Setmana Tràgica i destacà pel fet que, mentre durà la revolta, envià diàriament notícies a Barcelona del que succeïa a la vila. En la nota necrològica que li dedicà *La Gralla* destacà «la seva honradesa i rectitud, que el salvaren sempre -i això és plaent fer-ho constar- de la seva maledicència política, tan afanyosa de jugar amb l'honorabilitat dels qui ocupen càrrecs públics. Mai, en cap de les moltes fulles periodístiques locals, escrites amb el sol objecte de tirar-se en cara els uns i els altres, petites o grosses faltes polítiques, comeses en l'administració dels béns del comú, mai, diem, havia sonat per a res el nom del senyor Sarroca, exalcalde». I també feia constar «les seves dots d'honradesa sense màcula» en el càrrec de caixer municipal i administrador de l'hospital que exercí fins a la mort. (JPM)

Bibliografia:

Jordi Planas (1991): «La Setmana Tràgica a Granollers», *Lauro*, núm. 2